

ROOSEVELT ZAHTEVA OGROMNE VSOTE ZA OBRAMBO

V PRIHODNJEM FISKALNEM LETU BO IMELA DRŽAVNA ZAKLADNICA BILIJON DOL. PRIMANJKLJAJA

Vsled zapletenega svetovnega položaja je v prvi vrsti treba skrbeti za zadostno obrambo dežele. Do meseca oktobra je vse dobro kazalo, takrat so se pa začele gospodarske razmere slabšati. Glavne točke predsednikovega govora.

WASHINGTON, D. C., 5. januarja. — Za prihodnje fiskalno leto, — to je leto, ki se začne 1. julija 1938 in se konča 30. junija 1939 — je napovedal predsednik Roosevelt precejšen primanjkljaj v zvezni blagajni.

Primanjkljaj bo najbrže znašal tisoč milijonov dolarjev ali pa še več, če se bo svetovni položaj slabšal in če se gospodarske razmere v Združenih državah ne bodo izboljšale.

Njegova poslanica je izredno važna, in iz nje navajamo naslednje poglavitne točke:

— Upamo, — je pisal predsednik, — da se bo v tekočem letu gospodarski položaj izboljšal in da bo imela zvezna zakladnica tudi od davščin precejšnje dohodke. Uradniki zvezne zakladnice so precej konservativni, to se pravi, da se ne vdajajo prevelikim upanjem. Navzlic temu so pa mnenja, da je sedanji zastoj v gospodarstvu le začasen in da tekoče leto glede gospodarstva ne bo dosti zaostajalo za lanskim.

— Z ozirom na svetovni položaj, — je nadaljeval predsednik, — nad katerim nima ameriški narod nobene kontrole, bo najbrž treba dovoliti še večje vsote za obrambo dežele.

— Ako se gospodarske razmere ne bodo izboljšale, se zanesem na kongres in na javnost, da bosta dovolila zadostne vsote za zaščito tisočih ameriških družin pred stradanjem in pomanjkanjem.

— V prvih desetih mesecih lanskega leta je vse izredno dobro kazalo. Dovolj vzroka smo imeli za domnevo, da bodo dohodki v tekočem letu še večji. Naenkrat se je pa pojavil zastoj in nam zmedel račune.

WASHINGTON, D. C., 5. januarja. — V proračunskem načrtu, ki ga je predložil predsednik Roosevelt kongresu, je določenih skoro tisoč milijonov dolarjev za obrambo dežele. Tako visokega zneska ni bilo doslej v ameriškem državnem proračunu še v nobenem mirovnem letu.

Vsota, ki jo zahteva predsednik za obrambne svrhe, je 98 odstotkov večja kot je bila pred petimi leti. In nadvse značilno je predsednikova opazka, da bo za slučaj potrebe predlagal še več.

Ko so čitali v oseh zbornicah kongresa predsednikovo poslanico, so bili v Beli hiši pri predsedniku voditelji mornariškega departmanta.

Mornarica bo najbrž ojačena z nekaterimi velikimi vojnimi ladjami, dvema matičnima ladjama za letala in večjim številom manjših križark.

WASHINGTON, D. C., 5. januarja. — Ako bo kongres odobril predsednikove predloge glede proračuna, bodo izdale Združene države v prihodnjem fiskalnem letu vsako minuto 13,450 dolarjev. — Dnevni izdatki bodo znašali \$19,367,000.

Veliko važnost posveča predsednik tudi armadni zračni sili. V to svrhu je priporočil 140 milijonov dolarjev, oziroma petnajst odstotkov več kot je bilo določeno za tekoče fiskalno leto.

Leta 1934 je bilo sklenjeno, naj dobi ameriška armada 2320 novih letal.

Vojaški izvedenci upajo, da bo v tekočem letu ta kvota dosežena.

Fašisti ustavljeni pri Teruelu

KONFUCIJEV GROB V ROKAH JAPONCEV

Konfucijeva grobnica je Kitajcem sveta. — Japonci so obljubili varstvo groba in duhovnikov.

SANGHAI, Kitajska, 5. januarja. — Japonski vojaški stroj, ki se vali čez bogato provinco Šantung proti važnemu železniškemu križišču Sučovu, se je polastil starodavne grobnice kitajskega verskega preroka Konfucija.

Poročilo iz Cinfua pravi, da japonska armada, katero podpira celo brodogradnja, pritiska na Sučov od severa in juga ter je v popolni posesti Kufova, kjer je bil rojen in pokopan Konfucij 500 let pred Kristusom.

Japonsko armadno poveljstvo je ukazalo popolno varnost in zaščito za veličastno grobnico, ki se nahaja ob koncu cipresnega drevoreda izven Kufova.

Japonski poveljniki so zaječeli varstvo Konfucijevim potomcem, ki so sedaj znani pod družinskim imenom Kung in katerih je v Kufovu in bližnjem Jenčovu 40 do 50,000. Eden izmed teh je uradni učitelj Konfucijeve vere in varuh grobnice Kungove družine.

Po poročilu iz Tajana Japonci neprestano prodirajo proti Cingtau, ki je že skoro popolnoma v razvalinah.

SANGHAI, Kitajska, 5. januarja. — Letališče in vojašnice v Hankovu, ki je eno izmed treh kitajskih glavnih mest, so bile izpostavljene strahovitemu japonskemu zračnemu napadu, v katerem je bilo nad 40 aeroplanov.

Razum, da so vsi aeroplani vrnili nepoškodovani, poročilo ne pove natančnejših podrobnosti. Poročilo niti ne pove, ako so se tudi kitajski aeroplani spustili z njim v boj.

Japonski aeroplani so tudi bombardirali 5 mest ob Tienčin-Pukov železnici. Letalci so sporočili, da so Kitajci zažgali Tavenkov, predno so se umaknili iz mesta.

HITLER BO OBISKAL RIM

BERLIN, Nemčija, 4. jan. — Uradno je bilo potrjeno, da bo kancelar Hitler 6. maja odpotoval v Rim, kjer bo ostal pet dni.

Na potu ga bodo spremljali vnanji minister Konstantin v. Neurath, general Herman Goering, minister Rudolf Hess in mogoče tudi vojni minister maršal Werner von Blomberg. Vozili se bodo s posebnim vlakom.

NE ODVEDBA PAČ PA POROKA

Bennettova hči je pobegnila in se poročila. — S tem je minila bojazen, da je bila ugrabljenka.

DETROIT, Mich., 5. jan. — Bojazen, da je bila 17 let stara Gertrude Bennett, hči Harryja H. Bennetta, ravnatelja Ford Motor Company, ugrabljenka, je minila, ko je njen oče izvedel, da je s svojim ljubimcem pobegnila v Indiano in se tam z njim poročila.

Ko se Gertrude popoldne ni vrnila iz šole in je se pozneje več ur ni bilo domov, je Bennett, boječ se ugrabitve, obvestil policijo, ki jo je iskala ves dan.

Včeraj je Bennett od svoje hčere po telefonu dobil sporočilo, da se je v Indiani, Ind., poročila z 21 let starim dijakom Russelom Hughesom.

Oba sta obiskovala Michigan State Normal College v Ypsilanti, Mich. Družina obeh ste si sosedi. Bennett živi v gradu podobni hiši med Ypsilanti in Ann Harbor, mladi Hughes pa je živel pri svoji materi in očemu Ivanu Routsonu v skromni hiši, ki je tri milje oddaljena od Bennetove palače. Routson je delavec v Fordovi tovarni.

Ko je Bennett prejel sporočilo, da se je njegova hči poročila, je rekel: "Trudie je še o trok. Premlada je še za možitev."

Pozneje pa je rekel, da je vesel, da ni bila ugrabljenka. Toda rekel je, da hčerini mož, ako je brez dela, ne more pričakovati, da bi mu pri Fordu preskrbel kako službo.

"Na to bi moral misliti prej, predno se je poročil," je rekel Bennett. "Za svojo bodočnost morata sama skrbeti."

MAGDA DE FONTANGES ODPOTOVALA

Bivša francoska igralka in poznejša časnikarka ter prijateljica Benita Mussolinija, Magda de Fontanges, ki je prišla v New York s parnikom Normandie 8. novembra, se je morala včeraj vrniti v Francijo s parnikom Champlain.

Prišla je v Ameriko, ko je še imela na sebi obsodbo na eno leto zapora, ker je streljala na grofa de Chamberna in ji zato naselniške oblasti v New Yorku niso dovolile vstopa v deželo.

Na pritožbo na sodišče ji je bilo dovoljeno začasno bivanje pod varščino \$1000 in je od tega časa živela v hotelu Winslow pod imenom Mary Durand.

Na parnik so jo spremlili naselniški uradniki, da se prepričajo, da je resnično odpotovala.

FRANCIJA NI PROGLASILA EMBARGA

Francija ne bo prenehala pošiljati orožja Romunski. — Tudi nova vlada bo obdržala staro vnanjo politiko.

PARIZ, Francija, 5. jan. — Francoski poslanik v Bukarešti Adrien Thierry je obvestil ministrskega predsednika Oktavijana Goga, da francoska vlada za sedaj ne namerava ustaviti pošiljanja orožja na Romunsko.

Po zadnjih poročilih Associated Press je francoska vlada postavila embargo za orožje, ki je bilo namenjeno Romunski in Jugoslaviji, ker gojite preveliko prijateljstvo do Italije in Nemčije.

Diplomatski krogi so mnenja, da Francija v sedanjem času ne mara žaliti Romunske. Četudi se Goga in po večini tudi njegovi ministri zavzemajo za zvezo z Nemčijo, vendar je nova vlada naznanila, da bo sledila v vnanji politiki prejšnji vladi. In Francija s tem, da bi prenehala pošiljati orožje Romunski, ne mara Romunske "vreči Nemčiji v naročje."

Je pa že drug vzrok, zakaj Francija ne vstavi pošiljanja orožja na Romunsko; Francija namreč dobiva iz Romunske eno tretjino petroleja, ki ga potrebuje za svojo obrambo. Ako Francija Romunski ne bi več hotela pošiljati orožja, bi Romunski pričela prodajati svoj petrolej Nemčiji in bi tudi od nje kupovala orožje.

Toda Francija je v svojih odnošajih do Romunske zelo previdna. Vlada ne bo dovolila novih pogodb za dobavo orožja, dokler ni Gogova vnanja politika popolnoma jasna. Francoskim častnikom, ki bodo jeseni prišli v Francijo, ne bo dovoljeno ogledovati vojaških naprav in municijskih tovarn, kot je bilo do sedaj dovoljeno.

Goga je tudi zatrdil, da bo Romunski ostala zvesta Ligi narodov, toda Liga je ne sme ovirati v njenem prijateljstvu do Italije.

NEMČIJA NE BO PRIZNALA PEKINSKE VLADE.

BERLIN, 5. jan. — V zvezi s setavo začasne vlade kitajske republike, ki je po najnovejših vesteh sklenila prevzeti carinsko upravo na severnem Kitajskem, poudarjajo v berlinskih političnih krogih absolutno nevtralnost Berlina v sporu na Daljnem vzhodu. Obenem izražajo začudenje zaradi vesti, o priznanju nove provizorne vlade v Pekingu po Nemčiji. Po tukajšnjem mnenju take kombinacije nimajo nobene podlage.

GLAVNI DEL MESTA ŠE VEDNO V ROKAH REPUBLIKANCEV

HENDAYE, Francija, 5. januarja. — Boji med fašisti in republikanci za posest Teruela so nekoliko ponehali. Poročila naznanjajo, da je bila fašistična ofenziva, v katero je bila poslana vsaka vojaška sila, trenutno vstavljena.

CAPONEJEV TOVARIŠ NE MORE V ANDORRO

BOURG, Francija, 5. jan. — Bivšemu tovarišu Al Caponeja Alexu Sikorskemu oblasti ne dovolijo, da bi prišel v malo republiko Andorro, četudi je obljubil, da bo zgradil modern sanatorij.

Sikorski, ki pravi, da je živel že v 15 evropskih državah, odkar je pobegnil iz Združenih držav, ker so ga preganjale oblasti zaradi dohodninskega davka, se bo moral vrniti v Marseilles, ako se njegovemu odvetniku ne posreči napotiti francoskih oblasti, da mu dovolijo, da sme iti v Andorro. Republika Andorra je pod vplivom nje pokroviteljstva Francije in Španije.

Ako Sikorski ne bo smel v Andorro, bo mogel obiskati še edino evropsko državo Lichtenstein. Francija ga je že dvakrat izgnala.

Pri vsem tem pa, da bi smel v Andorro, ne bo mogel priti v republiko drugače, kot na skijih, ker so vse ceste zakopane v debel sneg.

Glede svojega potovanja po Evropi je rekel Sikorski:

"Sem pravi gangster, to je res, toda nisem zločinec in hočem ostati, kar sem vedno bil — pošten. Evropejci so zelo nespametni, ako dajo poštenosti pomen, kakoršnega ni nikdar imela. Nikogar nisem odvedel."

HUD MRAZ NA BOLGARSKEM

SOFIJA, Bolgarska, 4. januarja. — Vsled hudega mraza je umrlo 11 oseb. Po železniških progah in cestah so veliki sneženi zameti, več gorskih vasi je osamljenih. Donava je skoro popolnoma zamrznjena in mnogo šol v severni Bolgarski je zaprtih.

UTONILI NA IZLETU

TOKIO, Japonska, 3. jan. — Ko se je v velikem viharju potopil izletniški parnik blizu Hirošime, je utonilo 11 izletnikov, 16 pa jih pogrešajo. Navzlic silovitemu sneženemu viharju so hoteli parniki ponesrečenemu parniku na pomoč.

GLEDALIŠČE SE JE PODRLA

TOKIO, Japonska, 4. jan. — Na Silvestrov večer je bilo ubitih 80 oseb in 60 ranjenih, gati.

Šest dni so se na obeh straneh najboljšje čete borile v snegu in mrazu in ledu, slabo hranjene, slabo oblečene, ponoči in po dnevi pod strahovitim ognjem artilerije, strojne in aeroplanov. Vojski so se v neprestanih bojih izmucili in na njihovo mesto morajo priti nove čete.

Republikanska poročila izražajo upanje, da je bila fašistična ofenziva zlomljena. Če bi se fašistom tudi posrečilo zopet zavzeti Teruel, ki so ga izgubili nekaj dni pred Božičem, se je njihov načrt za veliko ofenzivo, ki je imela namen odrezati Valencijo od Barcelone, izjalovil.

Republikanske oblasti v Madridu naznanjajo, da je fašistična ofenziva ponehala in je bila včeraj samo še omejena na slabotne napade seevrozapadno od Teruela. Republikanci so se celo polastili nekaj ozemlja.

Ugotovljeno je, da republikanci še vedno drže poglavitni del mesta in da so se polastili dveh poglavitnih utrjenih postojank, kateri je držala fašistična posadka od 21. decembra, ko so republikanci zavzeli Teruel. Ti postojanki sta governerjeva palača, ki je prva palača, in samostan sv. Klare, ki je bil zavzet včeraj.

Ostanek garnizije se je umaknil v hotel Aragon, v katerem se še vedno trdovratno brani.

Pod vsemi poslopji, v katerih so se držali ali pa se še drže fašisti, se nahajajo podzemski hodniki. Republikanci le posamezne vjamejo ali pa ubijejo kakoga fašista. Nek 19 let stari ujeti fašist je rekel, da se garnizija preživlja s sardinami, da ima dovolj municije, toda vode je zelo malo. Ujetnik je rekel, da ne ve, kje se nahaja teruelški škof, ki je med fašisti.

SMRTNA KOSA

Včeraj je umrla v Ridge-woodu, N. Y., Mrs. Fanny Soryar roj. Stifter, doma iz Vira pri Domžalah. Stara je bila 42 let in v Ameriki je bivala 16 let. Truplo leži v pogrebni zavodu Stenger, 289 St. Nicholas Ave. Pogreb bo v soboto s sv. mašo ob devetih dopoldne v St. Briggis cerkvi na pokopališču sv. Trojice. Zapustila je moža in tri otroke, katerim izrekamo naše sožalje.

Georges Ohnet:

Zadnja Ljubezen

40

Komtesino duševno razpoloženje se je hitro izpremenilo, nasprotno, mlado dekle se je očitno pomirilo. Komtesa se je odvalil težak kamen od srca. Prijetna ji je bila zavest, da je Lucie nedolžna. Njene besede in njen pogled ni mogel varati. Čistost ji je odsevala iz oči in resnicoljubnost ji je bila zapisana v izrazu njenih ust. Vse kar je govorila, je bilo res. Med njo in Armandom ni bilo nič razen prijateljstva. In vse to, kar je šepetala o nji njena ljubeznost, tajno razmerje, skrita ljubezen, vse je bilo samo plod njene domišljije. Lucie je bila vtešena čistost in krepost.

Kaj pa Armand? On je zares mnogo varal in mnogo lagal. Če mlado dekle ni imelo nobene skrivne misli, ki bi si jo moglo očitati, zakaj se je on sam tako dolgo in krčevito pretvarjal? Vse v njegovem vedenju je klicalo po odgovornosti in očitkih. Vseh teh šest mesecev ni na pravil nobene kretnje, izpregovoril nobene besede, ki bi ne bila vnaprej preračunana. In Minino srce je krvavelo nad obtožbo tistega, ki ji je bil vse na svetu. Toda blagorodna dama je bila preveč plemenita, da bi dopustila, da bi trpel nedolžni zaradi grešnika. Lucie je hotela izkazovati v bodoče vso prijaznost in naklonjenost. Videla jo je pred seboj vznemirjeno po tem, kar je slišala iz njenih ust, polno strahu pred tem, kar ji še ni bilo znano. Zdelo se ji je krivično prepustiti jo temu nemiru, tej razdvojenosti. Hotela jo je razvedriti.

— Vedeti hočete, kdo sem, — je znova povzela besedo. — Žal mi na meni, da bi vam to povedala. Grof vam pove, kar bi radi vedeli, čim se zopet srečata. Toda zagotavljam vas že vnaprej, da ne boste obžalovali ničesar, kar se je zgodilo med nama. Hotela sem vas preizkusiti in dobro ste prestali preizkušnjo. Hotela sem se prepričati o vaših resničnih čustvih. Iz slučajnih odgovorov sem zvedela več, nego bi mogla odkriti skozi ves teden doslednega pričevanja in obzirnosti.

— Kako vam pa more biti toliko ležeče na tem, kaj si mislim? — je vprašala Lucie radovedno. — Iz vaših besed odneva resnična simpatija. Čim strašnejši ste se mi zdeli še malo prej, tem blagorodnejši se mi zdite zdaj. Svečta ne poznam, ni težko prevarati me. Vendar pa vidim, da mi hočete samo dobro in čeprav vas sploh ne poznam, mislim, da se lahko zanesem na vas... Morda zato, ker ste mi govorili o grofu de Fontenay, ki je moj edini prijatelj zlasti zdaj, ko sem izgubila tako dobro in plemenito ženo... In vendar je v tem, kar ste mi povedali, mnogo nejasnega, kar se da po mojem mnenju odstraniti... Vi ste prišli k meni in zdelo bi se, da ne veste, kdo sem... Zasliševali ste me in odgovarjali sem vam. Dovolite, da vam zdaj jaz zastavim nekaj vprašanj.

Komtesa je molče vstala in stopila k vratom, kakor da hoče oditi. Lucie ji je pa zastavila in dejala skoraj s poveljnjočim glasom:

— Ostanite, gospa, in poslušajte me! Nisem bila jaz tista, ki je prišla k vam, temveč vi ste prišli k meni. Med nama je nekaj tajnega, kar je treba pojasniti... Vi veste, kar ste hoteli vedeti... Kar se pa tiče mene... ste mi pove-

dali, da ste intimno znani z grofom de Fontenay, potem ste pa pripomnili mislite si, da je njegova mati še živa in da sem jaz njegova mati... Vi še niste v letih, da bi mogli imeti sina, kakor je grof... sester nima... No torej, kdo ste?

Na to odkrito izgovorjeno vprašanje se Mina ni mogla izogniti odgovoru. Ponosno je dvignila glavo in odgovorila:

— Sem komtesa de Fontenay.

— Njegova žena?

— Da, njegova žena.

Gospodična Andrimontova je lahko prebledela, toda njen obraz ni kazal nobenega začudenja. Te besede so ji odprle okence v komtesino dušo. V hipu je razumela vse, o čemur je celo uro zaman razmišljala. Zdaj je bila prepričana, da Armand ni povedal svoji ženi, da se je seznanil z njo, kakor tudi nji ni povedal, da je oženjen. Zdaj je razumela komtesino razdvojenost, njena vprašanja in njen odločni nastop, ko je izjavila, da prihaja od grofa de Fontenay. Spoznala je, da uboga žena trpi iz zasmilila se ji je v dno srca.

Nekaj jo je vlekle k nji, neko čudno čustvo, ki ga je hotela še enako prej zatreti v sebi. Plemeniti Minin obraz je kazal sledove trpljenja. Že nekoliko sivi lasje na njenih sencih, njen nežni pogled, vse jo je vlekle k nji. Če bi bila Armandova žena petnajst let mlajša, bi je najbrž Lucie ne bila tako prijazno gledala. Toda na misel so ji prihajale besede, ki jih je bila izpregovorila grofica: Mislite si, da sem njegova mati. Zdelo se ji je, da te besede jasno označujejo razmerje med možem in ženo. Mlada dekle ni nikoli ljubosumno na zrelo ženo, ker se predobro zaveda svoje premoči nad njo. Lucie je bila odkrila v svojem sreju samo sočutje in simpatijo do komtese de Fontenay. Podala ji je roko in dejala: —

Gospa grofica, če bi se bili predstavili takoj pri prihodu v moj dom, bi nama bila prihranjena vsaka dvoumnost. Toda očitno ste mislili, da dobite tako boljše informacije. In tudi če je bil merodajen edino ta razlog, ne obžalujem, da ste prišli k meni z masko na obrazu, ko vidim, da odhajate brez vsake skrite misli.

Komtesa jo je prišla za roko in čutila je, da la roka v njeni zadržetosti.

— Že pred šestimi meseci bi se morali poznanati, — je dejala. — Če bi ne bili tako plašni, bi mi bili prihranili mnogo skrbi. Gotovo boste sami priznali, da se nisem razburjala brez povoda. Saj mi ne more biti vseeno, če je moj mož zanima za tako lepo dekle, kakor ste vi in če skrbno skriva očem ostalega sveta.

Zmajala je z glavo in pripomnila:

— Ta primer sorodnice, vračajoče se iz daljnih krajev, tako mlade in živeče ločeno od sveta, je bil močno podoben romanu in prav nič se ne smete čuditi, da sem se čutila prizadeto. Ko sem vas prvič videla, nisem bila pomirjena. Potrebne so mi bile vaše odkrite besede, da bi me prepričale o neutemeljenosti mojega strahu, da bi spoznala... (Dalje preberite...)

Vila papeža Julija pod vodo

Dolina reke Tibere pri Rimu je te dni prizorišče hude poplavne katastrofe, kakršne ne poznajo ondodni prebivalci skoro štirideset let. Tibera je namreč dosegla višino 17 metrov in ni narasla do te višine že od leta 1900. Valovi so s takšno silovitostjo butali ob zidove, da so bile rimske oblasti v velikih skrbih za obrežje in tamošnje naprave. Sam Viktor Emanuel se je napolnil v Vio Salario ter se z bližine ondodnega mostu na lastne oči prepričal o obsegu velikih poplav.

Ozemlje med Littorio in Sette Bagni leži pod vodo. Dolina Tibere je poplavljen, železniški promet proti Florenci je zaradi tega na mnogih mestih ogrožen. Fasistične organizacije so noč in dan na delu in pomagajo poplavljenecem. Guverner Rima je dal nesrečni-

kom na razpolago živila, obleko ter jim tudi odkazal zasilna bivališča.

Tako zvana Vigna di Papa Giulio, ena najmarkantnejših stavb iz zgodnje renesance v Rimu, ki je bila pred leti kot sedež italijanskega poslanika pri Vatikanu restavrirana, je zaradi naraslih voda precej poškodovana. Silni pritisk valov Tibere je poplavljal vse ulice v okolju vile in voda je vdrla v kleti in v pritlične prostore, kjer je popolnoma uničila naprave za centralno kurjavo. Poslopje je tako razmajano, da je bil odpovedan sprejem novo imenovanih kardinalov.

Slikoviti otok sredi Tibere je takisto pod vodo, ki je vdrla tudi v bolnišnico San Giovanni. Pini je na otoku molijo samo svoje zelene krošnje iz valov. Pri Acqui Acetosi nudi dolina Tibere podobo širokega jeze-

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteka. Naprimer: — 12.30.37

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 30. dec. 1937

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

ra, iz katerega gledajo samo strehe hiš in visoka drevesa.

Reševalci so neprestano na delu. Dvajset gasilskih čet pomaga poplavljenecem z avtomobili in čolni. Gmotna škoda zaradi poplav je zelo velika.

UDRŽAL SE UMIKA IZ POLITIKE.

Iz Prage poročajo, da je bivši ministrski predsednik Franc Udržal odložil mandat kot se-

nator češke agrarne stranke. Udržal šteje danes 72 let in ima za seboj štirideset let živega parlamentarnega in političnega delovanja. Pred štirimi desetletji so ga prvič izvolili v avstrijski državni zbor. Agrarni stranki je pripadal od leta 1907. Bil je dvakrat vojni minister v bratski republiki od 1. 1929 do 1932, pa tudi ministrski predsednik.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

1938

V ŠTIRINŠTIRIDESETEM LETU

160 strani zanimivosti

IZBRANI INFORMATIVNI ČLANKI IZ VSEH DEL OV SVETA

POVESTI ZGODOVINA HUMOR
ZEMLEPISE GOSPODINJSTVO
NARAVOSLOVJE

KRATKA VSEBINA LETOŠNJEGA KOLEDARJA

Iznajdbe jugoslovanskega učenjaka Nikole Tesle — Povesti nekaterih najboljših svetovnih pisateljev: Maupassanta, Selme, Lagerloef, Garšina, itd. — Pomen ruskega poleta preko Severnega tečaja. — Močna ljudska arma ni tako kruta, kakor armada mravelj. — Rojaki z Vrhničke in Borovnice bodo z užitkom čitali opise največje zanimivosti njihovih krajev. — Masaryk, največji evropski državnik. — Čarovnije z igralnimi kartami. — Temeljni vzroki kitajsko-japonskega spora. — Različni tipi moških. — Solventnost slovenskih podpor-nih organizacij. — Nekaj, kar bi moral vedeti vsak ameriški delavec. Najvažnejše točke postav za javno razčito. — Pesmi Bukovinskega. Par najboljših, kar jih je kdaj Peter Zgaga napisal — in še mnogo zanimivosti.

Bogato Ilustriran

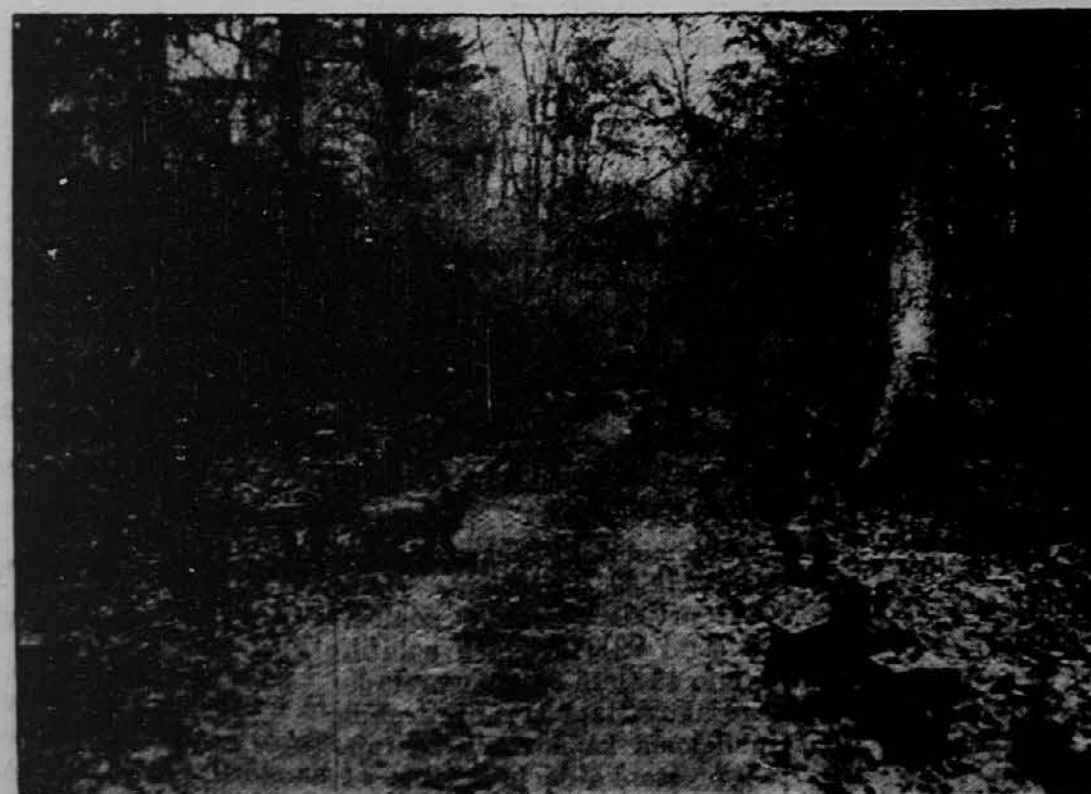
Stane Vas samo 50c.

Poštino plačamo mi.

(V Združ. drž. lahko pošljete znanke)

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

LISIČJA FARMA V WISCONSINU

Pri Hamburgu, Wis., je 12,000 akrov velika lisičja farma Fromm. Na nji je 36,000 lisic. Samo za krmljenje te divjadi potrošijo lastniki na leto nad tristo tisoč dolarjev.

Slovenci v Kanadi

SLOVENSKI "ESKIMO" PLANINŠEK

Piše Valentin F. Ručigaj iz Oshawe, Ontario

Flin Flan in Sheridan — to sta dve rudniški naselbini, jako oddaljeni, a provinca Manitoba je zgradila železnico v svrhu prevažanja rude, katero je dokončala že leta 1931. Po preji pa so rudo in ljudi prevajali z velikim aeroplanom, v katerega so naložili 3-4 tone rude.

V Sheridanu so si rojaki ustanovili društvo K. S. K. J. in so po-lovali toliko časa, dokler jim Jednota ni društva ustavila, kajti hoteli so veliko — za malo. V tem označenem kraju pa se rudniki niso dobro izplačevali, ter je družba večkrat obrat ustavila, ker ni bilo dosti zlata.

V Flin Flanu je velik zlati rudnik, v katerem dela 1400 rudarjev, ter je bilo precej naših rojakov zaposlenih do časa stavke, katera je izbruhnila leta 1934. Stavko so rudarji izgubili in večina naših ljudi ni hotela iti delati nazaj radi izgubljenih stavke. Izselili so se iz tega mesta v razne rudniške kempe.

Ena rudniška kampa v kateri je več naših rojakov zaposlenih je St. Antonio rudnik zlata. Do teh dveh kempe se danes niso ceste zgrajene ter delavei in ruda se prevažuje po zraku. Ob meji Manitobe in Ontarija v okolici Red Lake-a se zadnje čase Slovenci pogosto naseljujejo, ker v v okolici Red Lake je več novih zlatih rudnikov, ki so jih zadnjih par let postavili v obrat. Pravijo, da so ti rudniki najbogatejši v celi Kanadi. Možno je, da bo v tej okolici vedno več naših rudarjev, samo dosedaj se ni potov in železnice. V tej provinci je še nekaj rudniških kempe, in v vsaki najlete tudi naše ljudi. Toda priti do njih, to je počasna stvar, razen ako se vozite v aeroplanu.

Sploh se tega prometnega sredstva Kanada vsled svojih terenov čedalje bolj poslužuje. Po redko obljudenih krajih se sploh ne izplača graditi dobrih cest in železnice, dočim je cesta v zraku zastoj. Poleti aeroplani pristajajo s čolni na jezerih, a kakor hitro jezero zamrzne, montirajo na aeroplanu sanke z kolesi, da se spuščajo na led.

Ta provinca je enaj najboljši mrzla kanadskih provinc. Po mnenju zdravnikov pa je tudi najbolj zdrava, ker v nji je sni mrz, ter vreme se ne menja vsak dan kakor tu v južni Ontariji. Pozimi včasih drži 30-40 pod ničlo mraza in to po cel mesec skupaj.

V tej provinci sem sam preživel nad 6 let ter mi je dobro poznata, ker pa je tovarna, v kateri sem bil zaposlen, ustavila obrat, mi ni družega kazalo, kakor iti za kruhom drugam in treba se je bilo preseliti 1500 milj, da sem si poiskal drugo delo. Naravno je to da ljuba ali v Kanadi to ni nič novega, kajti tudi Charlie Planinšek je živel v tej provinci in se živi, ker jo je primahal s svojimi psi 2 tisoč milj s severa.

Slovenci v Kanadi imamo človeka — rojaka, kateri se preživlja že več let v severni Manitobi med Eskimi, ki so med našim narodom le malo znani. V uvodu sem že omenil, da je v Kanadi nekaj nad 6 tisoč Eskimov, kateri žive največ v severni Manitobi, visoko gori proti Arktiku.

Med njimi je živel več let in menda še danes živi Slovenec Čarli Planinšek, ki je prišel leta 1930 v Winnipeg in je trdil, da je pripotoval 2 tisoč milj daleč s severa. Pripotoval je s pasjim transportom. Imel je vsega skupaj 8 psov s seboj. Na sankah pa je pripeljal s seboj tudi svoja dva otroka, katera sta izgledala indijanskega pokolenja, kajti Čarli je bil poročen z Indijanko, ki pa mu je umrla po porodu drugega otroka.

Kdo je ta Čarli Planinšek, gotovo naši rojaki ne vedo. On je bil rojen v neki vasi blizu Novega mesta in v Združene države je prišel pred 30 leti. Tam je nekaj časa delal po raznih rudnikih, pa mu delo ni preveč ugajalo, se je kaj kmalu naveličal vsakega rudnika. Baš nekako pred vojno je bilo v Združenih državah dosti oglasov za kanadske farne, ktere so ljudem ponujali po zelo ugodnih cenah. Par Slovencev se je tisti čas naselilo v provinco Saskatchewan v okolici Quael Lakea, kjer se danes tam domujejo na svojih farmah.

Tudi Čarli je takrat prišel v Kanado, pa s farmo ni bil zadovoljen. Kar naenkrat je izginil, ne da bi kdo vedel kam ter ni bilo o njem nič več ne duha ne sluha.

Rojaki v tamkajšnji naselbini so nekaj časa ugibali kam je odpotoval, in kje da bi bil. Ker ni bilo nobenega glasu o njem dalj časa, so Čarlja naši rojaki in v tamkajšnji naselbini čisto pozabili. Iz one naselbine je odpotoval še pred vojno, leta 1930 se pa naenkrat oglasi v Winnipegu pri rojaku Košaku, ki sta že v Združenih državah skupaj delala v raznih rudnikih in tudi v Kanadi sta imela fainne blizu skupaj.

Imel je vsega skupaj 8 psov s seboj. Na sankah pa je pripeljal s seboj tudi svoja dva otroka, katera sta izgledala indijanskega pokolenja, kajti Čarli je bil poročen z Indijanko, ki pa mu je umrla po porodu drugega otroka.

Kdo je ta Čarli Planinšek, gotovo naši rojaki ne vedo. On je bil rojen v neki vasi blizu Novega mesta in v Združene države je prišel pred 30 leti. Tam je nekaj časa delal po raznih rudnikih, pa mu delo ni preveč ugajalo, se je kaj kmalu naveličal vsakega rudnika. Baš nekako pred vojno je bilo v Združenih državah dosti oglasov za kanadske farne, ktere so ljudem ponujali po zelo ugodnih cenah. Par Slovencev se je tisti čas naselilo v provinco Saskatchewan v okolici Quael Lakea, kjer se danes tam domujejo na svojih farmah.

Val. F. Ručigaj

Tudi Čarli je takrat prišel v Kanado, pa s farmo ni bil zadovoljen. Kar naenkrat je izginil, ne da bi kdo vedel kam ter ni bilo o njem nič več ne duha ne sluha. Rojaki v tamkajšnji naselbini so nekaj časa ugibali kam je odpotoval, in kje da bi bil. Ker ni bilo nobenega glasu o njem dalj časa, so Čarlja naši rojaki in v tamkajšnji naselbini čisto pozabili. Iz one naselbine je odpotoval še pred vojno, leta 1930 se pa naenkrat oglasi v Winnipegu pri rojaku Košaku, ki sta že v Združenih državah skupaj delala v raznih rudnikih in tudi v Kanadi sta imela fainne blizu skupaj.

Ko smo Slovenci v Winnipegu zvedeli, da je pripotoval tja slovenski Eskimo, smo mu naradili malo domače zabave. Seveda nas je jako zanimalo o teh ljudeh, ter smo Čarlja izpraševali, kako žive, kakšne običaje imajo ter s čim se preživljajo. On nam je dosti pripovedoval o raznih šegah Eskimov.

Oginja ti ljudje sploh ne poznajo. Živijo vedno ob surovem mesu, kakor nekatere divje živali. Nalovijo si divjačine in ribe, in to je vsa njihova hrana. Ne vem pa, kako se je kaj Čarljev žolodec privadil tej hrani, ampak gotovo se ji je inoral, ker je prebil toliko let tam gori med njimi, ter se je potem zopet vrnil.

Hiše si napravijo iz snega. Obkleeni so v samih kožah. Tudi Čarli in njegova dva otroka so bili obkleeni v samih kožah, ko so bili v Winnipegu ter so izgledali kot pravi Eskimi.

Mraza je jako veliko v teh krajih, kakih 80 stopinj pod ničlo. Čaritu to ni bilo nič težko, ker kadar ga je zeblo, se je vtegel med pse, kateri so ga gregli od vseh strani. Zatrjeval je, da za svetovno vojno ni nič vedel ter da je še

veliko v Winnipegu zvedel o nji l. 1930. Govoril pa je slovensko še ravno tako razločno, kakor smo vsi drugi. Tega bi si nikdo ne bi mislil, ker prej toliko let ni spregovoril nobene slovenske besede. Veliko pa je naših Slovencev, ki pozabijo svoj jezik v par letih, in taki si potem domišljajo, da so nekaj boljega na svetu.

Čarli je bil v Winnipegu enil: 3 tednov ter je parkrat priredil predavanje o življenju Eskimov. Imel pa je s seboj več slik o svojem potovanju.

Iz Winnipegu je odpotoval na jug. Zatrjeval je, da bo napravil s svojim "dog-teamom" 8 tisoč milj dolgo turo. Pozneje pa sem tudi vtékral kaj čital o njem v angleških časopisih. Spominjam se, da je bilo v "Toronto Star Weekly" več njegovih slik in daljši opis njegovega življenja med Eskimi. Kdaj se je vrnil ne vem, ker se ni nič med nam javil, sigurno pa je zopet tam na severu med Indijanci in Eskimi.

Veliko pa je naših Slovencev, ki pozabijo svoj jezik v par letih, in taki si potem domišljajo, da so nekaj boljega na svetu.

Čarli je bil v Winnipegu enil: 3 tednov ter je parkrat priredil predavanje o življenju Eskimov. Imel pa je s seboj več slik o svojem potovanju.

Iz Winnipegu je odpotoval na jug. Zatrjeval je, da bo napravil s svojim "dog-teamom" 8 tisoč milj dolgo turo. Pozneje pa sem tudi vtékral kaj čital o njem v angleških časopisih. Spominjam se, da je bilo v "Toronto Star Weekly" več njegovih slik in daljši opis njegovega življenja med Eskimi. Kdaj se je vrnil ne vem, ker se ni nič med nam javil, sigurno pa je zopet tam na severu med Indijanci in Eskimi.

Slovenci smo raztreseni po Kanadi povsod od vzhoda do zapada, skini so pa daleč gori pri Arktiku. Od takrat se Čarli nič ne oglasi, a gotovo se preživlja še vedno v Manitobi med narodom, ki uživajo hrano kakor divje živali, žive pa svoje, brez zdravnikov, sol, perkva, itd. Denarja ne poznajo, trgovin nimajo, kapitalistov tudi ne, tudi revežev ni med njimi.

Vsi so enaki. Hiše si zgrade iz snega, obleko in hrano pa dobe od divjačine, to je njihovo življenje. Kljub vsemu temu divjemu življenju, pa nas je Planinšek nagovarjal naj gremo z njim na sever ter je zatrjeval, da je življenje tam gori boljše, nega med nami. Vprašanje bi bilo, kako bi se naši žolodeci privadili temu — nikdar.

Drugi teden bo opisal Mr. Ručigaj provinco Saskatchewan. Vemo, da bo vsem ugajalo.

GLAS NARODA MU UGAJA. Pošiljam \$6.00 za nadaljno naročnino ter 50 centov za Kolodar.

Oprostite mi mojo zakasnitev, kar malo diši po zaostanku, kar pa nočem biti. Ako bi Glas Naroda ne dobil, bi menda tudi prenehal živeti. Pridem z dela in moje prvo vprašanje velja časopisu. Ako kdaj kakšen dan izostane, se mi zdi, da sem izgubil nekaj nenadomestljivega.

Sreče polno novo leto želim uredništvu, posebno pa Petru Zgagi. Listu pa mnogo novih naročnikov. Janez Oman, Box 118 Garson Mine, Ont. Can.

MOOSONEE, Ontario, Kanada, 2. januarja. — Letalski poročnik J. B. Stradbrook je s svojim aeroplanom našel 15 inžinirjev, ki so se pred enim mesecem izgubili v divjih pokrajinah severnega Quebeca, 50 milj vzhodno od James Bay. Stradbrook je sporočil, da so inžinirji zelo trpeli vsled stradanja. Povedali so mu, da so v zadnjih 36 dneh pojedli samo 14 zajcev.

Stradbrook jim je pustil nekaj hrane, nato pa je odletel z inžinirjem Neil Bernšerjem, ki je bil bolan, v Moosonee. Oblasti bodo ostale rešile, ko bo dovoljevalo vreme.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

DOMAČA ZABAVA V BEAMSVILLE, ONTARIO

Leto 1937 se je poslovilo od nas. V enem letu se doživi marsikaj. Koliko strahote je prineslo ubogemu španskemu in kitajskemu narodu! In koliko bratske krvi je bilo prelite v španski deželi v letu 1937!

Pač moramo pritrčiti Petru Zgagi, ki je pisal v svoji koloni, da smo Slovenci lahko zadovoljni, da smo v Kanadi ali v Združenih državah. V teh deželah, če je človek zdrav in če dela, se lahko v miru počeno preživiti.

Vsi smo z zanimanjem čitali opise Kanade in naših slovenskih naseljencev po tej bogati deželi. Tako kot je Mr. Ručigaj podal zgodovinske in zemljepisne podatke o Kanadi, bi jih mogel malokateri Slovenec.

Mr. Ručigaj je neutrujen delavec na društvenem polju. Da va je tudi dober družabnik in izboren muzikant, o tem smo se prepričali farmerji v Beamsville, Ont. ko je priredil naš znani rojak Ivan Žužek božično veselico na svojem domu 25. decembra. Bili so štirje muzikantje s svojimi boljšimi poloviemi, namreč Mr. in Mrs. V. Ručigaj, Mr. in Mrs. Fr. Pišter, Mr. in Mrs. Hudaklin in Mr. Vinko Hrvat.

Kdor pozna našega rojaka in farmerja Mr. Ivana Žužka in njegovo skrbno soprogo Mary, mi bo pritrčil, da je vsak, ki obišče to gostoljubno hišo dobro postrežen in da se vsak še rad povrne.

V letu 1937 je nas farmerje obiskalo veliko Slovencev iz severnega Ontarija in tudi iz Združ. držav. Želimo, da nas v novem letu 1938 obiščete še v večjem številu.

Vsem Slovincem in Slovenkam v Kanadi in Združ. državah srečno in veselo novo leto 1938! Glas Naroda naj dobi dosti naročnikov.

Marv in Frank Pecek.

AVTOMOBILSKA TOVARNA V MOSKVI

Pogled v Kaganovičovo tovarno v Moskvi, kjer izdelujejo dele za avtomobile. Ruski izdelki prav nič ne zaostajajo za ameriškimi.

NOVEGA NAROČNIKA JE POSLAL.

Tu vam pošiljam naročnino za Glas Naroda \$3.000 za nadaljnega pol leta. Poleg tega imam pa novega naročnika. Upam, da vam bo to najlepše novoletno voščilo.

Božične praznike smo imeli prilično lepe, za novo leto smo dobili pa snežni metej, tako da

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali danes "Kratko Dnevno Zgodbo" izpustiti.

NAZNANILC

Rojakom po Pennsylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) naznanjamo, da jih bo obiskal naš novi potovalni zastopnik

FRANK AHLIN

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA
V NEW YORKU IN OKOLICI
PETER JAREMA **Mme. JULIJA JAREMA**
(za moške) (za ženske)
Pogreb \$110. in VEČ
Predno greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnilo.
Jumčimo, da boste z našo postrežbo popolnoma zadovoljni.
129 E. 7th ST., med 1. Ave in Ave A 707 PROSPECT AVE, vogal 155 St.
NEW YORK Tel.: ORchard 4-2568 BROOKLYN Tel.: MEIdrose 5-6577

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani
VSEBINA:
Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.
Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, 598 strani, s slikami
VSEBINA:
Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kakš sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi.
Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami
VSEBINA:
Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.
Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 577 strani
VSEBINA:
Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.
Cena \$1.50

V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik.
Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT
12 knjig, s slikami, 1704 strani
VSEBINA:
Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.
Cena \$3.50

WINNETOV
12 knjig, s slikami, 1753 strani
VSEBINA:
Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.
Cena \$3.50

ZUTI
4 knjige, s slikami, 597 strani
Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.
Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

0 66 0

(Dalje zadržano)

Cleveland, Anton Eder. Chas. Karl-

UPRAVA "GLAS NARODA"
